

IN MEMORIAM

GUNĀRS ASARIS (23.06.1934.–21.02.2023)

Aizvērusies spoža lappuse Latvijas arhitektūrā. Viņšaulē devies Gunārs Asaris, arhitekts, kura vārds, dzīve un darbi cieši savijušies ar Latvijas galvaspilsētu. 27 gadus, līdz 1998. gadam viņš bija Rīgas galvenais arhitekts, visu savu enerģiju veltot pilsētas attīstībai un labizskatībai. Ilgdarbības ziņā šajā amatā viņu tikai par nedaudz gadiem pārspējuši slavenie amatbrāļi 19. gadsimtā Johans Daniels Felsko (*Johann Daniel Felsko*; 1813–1902) un Reinholds Georgs Šmēlings (*Reinhold Georg Schmaeling*; 1840–1917). Veselu laikmetu, tostarp laiku pārmaiņu virpuļos G. Asaris, būdams arhitektūras dzīves epicentrā, bija nenoliedzama autoritāte plašās aprindās. Likumsakarīgi, ka no 1979. līdz 1989. gadam viņš vadīja Latvijas Arhitektu savienību – tolaik prestižu un visu cienītu profesionālo organizāciju.

G. Asaris arhitekta kvalifikāciju ieguvis 1959. gadā Rīgas Politehniskajā institūtā un tūlīt pat uzaicināts darbā Rīgas pilsētas Galvenajā arhitektūras plānošanas pārvaldē, kur drīz kļuva par pilsētas galvenā arhitekta vietnieku, bet 1971. gadā šajā amatā nomainīja savu priekštecī un ilggadējo kolēģi Edgaru Pučiņu (1924–2009). Administratīvais darbs arhitektu nekavēja izvērst arī radošās aktivitātes. Viņš ir viens no 1967. gadā uzceltā Salaspils memoriālā ansambļa autoriem. 1970. gadā par to viņš kopā ar kolēģiem pelnīti saņēmis toreizējā Padomju Savienībā iespējamo augstāko profesionālo atzinību – Ļeņina prēmiju. Viņš radījis arī vairāku citu memoriālo celtnu Rīgā, Jēkabpilī, Liepājā u. c. arhitektonisko veidolu, un šīs darbības jomas rezultāti likumsakarīgi apkopoti kopā ar kolēģi un ilggadējo tuvo draugu Ivaru Strautmani (1932–2017) veiktajā pētījumā – monogrāfijā «Padomju Latvijas memoriālie ansambļi» (Rīga, 1986). Jau 1981. gadā publicēts viņu un Laimoņa Stīpnieka kopdarbs «Laikmeta ritmi» – grāmata, kurā vizuāli fiksēti jaunākie sasniegumi Latvijas arhitektūrā.

Krietnu artavu G. Asaris devis arī vienā no pirmajiem Latvijas arhitektūras mantojuma kompleksajiem apkopojumiem – grāmatā «Padomju Latvijas arhitektūra», kas krievu un angļu valodā publicēta Maskavā 1987. gadā (kopā ar I. Strautmani, J. Krastiņu un O. Buku). Viņš ar panākumiem piedalījies arī daudzos starptautiskos un vietējos arhitektūras projektu konkursos. Ir viens no pirmā zinātniski pamatotā Rīgas pilsētas attīstības plāna 1995.–2005. gadam autoriem. Zinātniskā un pētnieciskā darbība atspoguļojās daudzās publikācijās un vainagojās promocijas darbā «Rīgas pilsētībūvnieciskā attīstība 20.–21. gs. mijā», par kuru 1999. gadā Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Arhitektūras fakultāte viņam piešķīra arhitektūras doktora (*Dr. arch.*) zinātnisko grādu.

Saikne ar savu *Alma mater* G. Asarim faktiski nepārtrūka nekad. 20. gadsimta 80. gados viņš vadīja arhitektu valsts profesionālās kvalifikācijas komisiju, kura pēc diplomprojektu sekmīgas aizstāvēšanas piešķir arhitekta nosaukumu. Pēc zinātņu doktora grāda iegūšanas viņu ievēlēja par asociēto profesoru, un pedagoģiskais darbs turpinājās līdz pat 2012. gadam. Tikmēr, 2010. gadā RTU izdevniecība laida klajā vēl vienu G. Asara un I. Strautmaņa sadarbības augli – zinātnisko monogrāfiju «Rīga 21. gadsimtā izejot». Arī Latvijas Zinātņu akadēmija bija pamanījusi G. Asara veikumu: 2001. gadā viņš ievēlēts par akadēmijas goda locekli. Kopš 1988. gada viņš bijis arī Padomju Sociālistisko Republiku Savienības Mākslas akadēmijas īstenais loceklis un kopš 1993. gada – Latvijas Reģionālās arhitektūras akadēmijas loceklis, 1990.–1994. gadā darbojies Rīgas pilsētas valdē un pēc tam ilgāku laiku – Rīgas domes Pieminekļu padomē. Nav nemaz tik viegli uzskaitīt izpildītos dažādos pienākumus un veiktās aktivitātes. Tās ne reizi vien izpelnījušās augstas atzinības. G. Asaris ir Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks, bet 2020. gadā saņēmis Būvindustrijas lielo balvu par mūža ieguldījumu. Kolēģa atdevīgo un ražīgo mūžu paturēsim gaišā piemiņā.

RTU profesors Jānis Krastiņš

GUNTA FREIBERGA
(15.04.1957–18.11.2022)

Veļu mēnesī mūžībā devusies ilggadējā Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) darbiniece Gunta Freiberga.

G. Freiberga dzimusi 1957. gada 15. aprīlī Rīgā. Pēc vidusskolas absolvēšanas 1975. gada septembrī sāka strādāt Rīgas Politehniskā institūta (RPI) Zinātniskajā bibliotēkā par bibliotekāri. Pēc tam viņas darbavieta bija RPI Sagatavošanas nodaļa, kur viņa strādāja par laboranti (1979–1984), vecāko inženieri (1984–1991) un 2. kategorijas speciālisti (1991–1992). Saistībā ar RTU Sagatavošanas nodaļas reorganizāciju 1992. gada decembrī G. Freiberga no darba RTU aizgāja.

Pēc vairākiem gadiem G. Freiberga RTU atgriezās un strādāja Personālvadības un lietvedības daļā par lietvedi un vecāko inspektori, pēc tam Dokumentu pārvaldības nodaļā par arhivāri un arhivisti (2012–2017), veikusi arī mācību metodisko līdzekļu attīstības fonda tehniskās specialistes pienākumus (2017, 2018) un Finanšu prorektora dienesta vecākās lietvedes darbu. No darba RTU G. Freiberga aizgāja mēnesi pirms došanās mūžībā.

RTU profesore Alīda Zigmunde

VERA GOŠTEINE
(25.09.1946–07.03.2023)

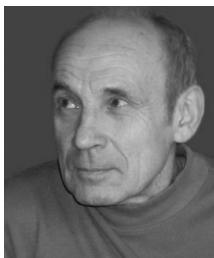
7. martā mūžībā devusies Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes (DITF) Inženiermatemātikas katedras lektore Vera Gošteine.

V. Gošteine dzimusi 1946. gada 25. septembrī Rīgā. 1969. gadā, absolvējusi Latvijas Valsts universitāti (LVU) un ieguvusi matemātiķes kvalifikāciju, iestājās LVU aspirantūrā. 1971. gadā V. Gošteine sāka strādāt Rīgas Politehniskajā institūtā (RPI, no 1990 – RTU) par stundu pasniedzēju Augstākās matemātikas katedrā. No 1974. līdz 1990. gadam bija RPI vecākā pasniedzēja, pēc tam – asistente, lektore. Mainoties RTU struktūrvienību nosaukumiem un pakļautībai, V. Gošteine no 2002. gada strādāja Inženiermatemātikas katedrā. RPI / RTU viņa nostrādāja 51 gadu, mācot matemātiku tūkstošiem studentu. V. Gošteine ir piedalījusies vairāku mācību līdzekļu sastādīšanā un ir zinātnisko rakstu līdzautore.

Ar savu laipno attieksmi pret studentiem un kolēģiem, neizsīkstošo darba sparū un labo humora sajūtu V. Gošteine paliks atmiņā visiem kolēģiem un daudziem bijušajiem studentiem.

Apbedīta Jaunajos ebreju kapos Rīgā, Šmerlī.

RTU Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes
Inženiermatemātikas katedra

VLADISLAVS GRIŠINS
(02.04.1937–25.02.2023)

25. februārī mūžībā devies talantīgais grafiķis un ilggadējais Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Arhitektūras fakultātes (AF) Tēlotājas mākslas katedras pedagogs un vadītājs Vladislavs Grišins.

V. Grišins vizuālo mākslu iepazīna gleznotāja Jāņa Skuča (1908–1998) vadītajā bērnu mākslas studijā bijušajā Rīgas Pionieru pilī. Vēlāk viņš apmeklēja gleznotāja un restauratora Vladimira Rešetova studiju un strādāja par retušas meistaru Meteoroloģisko mēraparātu rūpnīcā.

No 1959. līdz 1965. gadam V. Grišins studēja Valsts Mākslas akadēmijas (VMA) Vizuālās mākslas nodaļas Grafikas mākslas apakšnozarē, ko absolvēja ar diplomdarbu «Ilustrācijas Leonīda Solovjova (1909–1962) garstāstu diloģijai Hodža Nasredina piedzīvojumi» litogrāfijas tehnikā.

Pēc studijām VMA V. Grišins strādāja par mākslinieku noformētāju vairākos Rīgas uzņēmumos, 1975. gadā – LPSR Mākslas fonda (MF) lietišķi dekoratīvā kombināta (LDK) «Māksla» Dekoratīvās noformēšanas mākslas cehā par grafikas darbu iespaidēju. Vēlāk viņš bija Eksperimentālās estampa darbnīcas meistars un tās vadītājs (1976–1988). Viņš koleģiāli iedrošināja māksliniekus darboties grafikas tehnikās, nodrošināja darbu realizāciju Latvijas Mākslinieku savienības (LMS) biedriem, kuri tolaik veidoja mākslas darbu kolekcijas plānotajām MF izstādēm Latvijā un visā bijušajā Padomju Sociālistisko Republiku Savienības (PSRS) teritorijā. Darbnīca atradās LMS MF ēkā, t. s. Mākslinieku namā (patlaban – LMS muzejs 11. novembra krastmalā 35, Rīgā). Mākslinieku nams tika būvēts 1960. gadā radošajam darbam (arh. Kārlis Plūksna; 1906–1973), un tajā atradās mākslinieku – gleznotāju, grafiķu, tekstilmākslinieku, tēlnieku – darbnīcas, kā arī MF kombinātu estampa, audēju, ādas apstrādes darbnīcas. V. Grišina radošā darbnīca līdz 2012. gadam atradās Mākslinieku nama 96. telpā.

V. Grišins 1962. gadā sāka strādāt par skolotāju Rīgas 32., vēlāk – 9. vidusskolā. 1988. gadā viņš kļuva par Rīgas Politehniskā institūta Arhitektūras un celtniecības fakultātes pedagogu (patlaban – RTU AF). No 1994. līdz 2001. gadam mākslinieks bija RTU AF Tēlotājas mākslas

katedras vadītājs. Daudzi šobrīd pazīstami Latvijas arhitekti viņu atceras kā izcilu pedagogu un skolotāju ar lielo burtu.

No 1978. gada V. Grišins bija LMS biedrs. PSRS Mākslinieku savienībā Vladislava Grišina kandidatūra tika apstiprināta 1980. gadā. V. Grišins strādāja Mākslinieku namā līdz 2011. gadam. V. Grišins kopā ar Juri Staģi 2004. gadā izveidojis un ilggadēji (līdz 2020) vadījis Mākslas studiju (Arhitektu namā), vadot zīmēšanas un gleznošanas nodarbības topošajiem arhitektiem un mākslas entuziastiem.

Vērtējot V. Grišina daiļradi, jāatzīmē vairāki radošie periodi: litogrāfijas periods, kas iezīmējas no 1976. līdz 1979. gadam, kad mākslinieks intensīvi strādāja krāsainās litogrāfijas tehnikā; nākamais posms iezīmējās ap 1980. gadu, kad notika pavērsiens uz stilistiskās valodas ģeometrizarāciju, un trešais – no 1983. gada, kad autors darbojās akvatintas tehnikā.

Izstādēs V. Grišins piedalījās no 1965. gada. Mākslinieks piedalījies Baltijas grafikas triennālēs (1980, 1986 diploms, 1989, 1992), kā arī grafikas triennālēs Varnā (Bulgārija, 1995), Prāgā (Čehija, 1998), Šemaljē (Francija, 2006). Jāatzīmē arī mākslinieka dalība vēl vairākās izstādēs: Latvijas grafikas mākslas izstāde (LMS galerija, 1991), II Vispārējā latviešu mākslas izstāde (Latvijas Nacionālais Mākslas muzeja (LNMM) izstāžu zāle «Arsenāls», 1998), grafikas biennāle Breclavā (Čehija, 2004), Mūsdienu Latvijas grafika (LNMM, 2010), Latvijas laikmetīgās grafikas izstāde (Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs, 2016), Latvijas un Lietuvas mākslinieku grafikas izstāde Pagātnes nākotne (A. Žmuidzinaviča memoriālais muzejs, Kauņa, Lietuva, 2017) u. c.

Rīkojis personālizstādes bij. galerijā Arhitektu namā (Latvijas Arhitektu savienība, 1988), Spēle ar ģeometriju (bij. «Rīgas Galerija», 1994), Litogrāfija un oforti 1975–1985 (bij. «Kinogalerija», 1996), Spēle ar ģeometriju. Turpinājums («Rīgas Galerija», 1998), Piekrauste. Akvatintas (LNMM, 2007), Oforti un akvatintas (bij. galerija «Sidegunde», 2010).

1986. gadā V. Grišins vadījis plenēru Limbažos, kurā piedalījās grafiķi Elza Stalidzāne (1933–2022), Valija Brence (1941–2009), Garijs Manto (1935–2018), Raitis Zvirbulis, Naftolijs Gūtmanis.

V. Grišina darbi atrodas Latvijas Mākslinieku savienības muzejā, LNMM, Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā, kā arī citos muzejos un privātkolekcijās.

RTU Arhitektūras fakultāte

DIĀNA IELĪTE
(09.07.1937–11.03.2023)

2023. gada 11. martā 85 gadu vecumā mūžībā devusies ilggadējā Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) bibliotekāre Diāna Ielīte.

D. Ielīte dzimusi 1937. gada 9. jūlijā Alūksnes rajona Bejas ciemā. Studējot Latvijas Valsts universitātes Vēstures un filoloģijas fakultātē, 1962. gada janvārī sāka strādāt par skolotāju Jūrmalas 4. vidusskolā. Viņa universitātē ieguva filologa, vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja kvalifikāciju un, mācoties fakultatīvi, ieguva arī tiesības mācīt angļu valodu astoņgadīgajā skolā. Absolvējusi augstskolu, D. Ielīte 1962. gada rudenī sāka strādāt par skolotāju Sesavas astoņgadīgajā skolā, 1963. gada augustā – Bārbeles astoņgadīgajā skolā. 1964. gada beigās viņa no darba skolā aizgāja. Ģimenē piedzima meita, un ģimene dzīvoja Rīgā.

Lai gan D. Ielīte bija ieguvusi filologa un vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotājas kvalifikāciju, kā arī tiesības mācīt angļu valodu, viņa vēlējās strādāt par bibliotekāri Rīgas Politehniskajā institūtā (RPI). No 1965. gada 20 aprīļa līdz 1996. gada 20. novembrim viņa strādāja RPI (no 1990 – RTU) Zinātniskajā bibliotēkā. D. Ielīte sāka strādāt bibliotekāres amatā, bet drīz vien cītīgā, enerģiskā un disciplinētā darbiniece kļuva par vecāko bibliotekāri, vēlāk – galveno bibliotekāri, no 1979. gada – RTU Zinātniskās bibliotēkas Grāmatu krātuves nodaļas vadītāju, 90. gados – Bibliotēkas nodaļas vadītāju, darbojās RPI Zinātniskās bibliotēkas direkcijas padomē un metodiskajā padomē. D. Ielīte vienmēr aktīvi piedalījās dažādu pasākumu organizēšanā bibliotēkas darbiniekiem. Pieredzi viņa smēlusies gan no kolēģiem Latvijā, gan ārzemēs, piemēram, 1990. gadā apmeklējot Ščecinas Politehniskā institūta bibliotēku Polijā. Līdzās darbam augstskolas bibliotēkā viņa bija mamma meitai un dēlam. Arī meita Ineta izvēlējās strādāt RTU.

D. Ielīte RPI / RTU Zinātniskajā bibliotēkā nostrādāja 31 gadu. Apbedīta Rīgā, Lāčupes kapos.

RTU profesore Alīda Zigmunde

RIHARDS INDRIKSONS

(28.11.1940 – 21.06.2023)

Mūžībā devies ilggadējais Rīgas Politehniskā institūta (RPI; kopš 1990 – Rīgas Tehniskā universitāte; RTU) un RTU Latvijas Jūras akadēmijas (LJA) docētājs, inženieris profesors Rihards Indriksons.

R. Indriksons dzimis 1940. gada 28. novembrī Rīgā un absolvējis RPI Aparātu būvniecības un automatizācijas fakultāti (1964), strādājis fakultātes Teorētiskās mehānikas katedrā par asistentu (1964–1968), vecākā pasniedzēja vietas izpildītāju RPI Daugavpils Vispārtehniskajā vakara un neklātienes fakultātē (1971–1973). Pēc tam darba gaitas turpinājis RPI Rēzeknes mācību konsultācijas punktā vecākā pasniedzēja (1973–1979), docenta vietas izpildītāja (1979–1985) un docenta (1985–1992) amatā. Turpmākās R. Indriksona darba gaitas saistītas ar Latvijas Jūras akadēmiju (LJA), kas 1990. gadā sāka darbu kā jauna RTU fakultāte, tad 1993. gadā tika atdalīta no RTU un kļuva par patstāvīgu augstskolu. R. Indriksons bija LJA docents, 2008. gadā tika ievēlēts par asociēto profesoru, 2011. gadā – par profesoru. 2022. gadā LJA atkal kļuva par RTU struktūrvienību, un R. Indriksons atgriezās savā *Alma mater*. Darba mūžu RTU LJA Jūras inženierijas centrā profesors noslēdza 2023. gada pavasarī neilgi pirms došanās mūžības ceļos.

Profesors R. Indriksons publicējis vairākus zinātniskos un mācību metodiskos darbus.

RTU profesore Alīda Zigmunde

LŪCIJA KUPČE
(09.09.1928–13.10.2022)

Mūžībā aizsaukta ilggadējā Rīgas Politehniskā institūta (RPI) / Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) docētāja, RTU Goda darbiniece (2002) Lūcija Kupče.

L. Kupče dzimusi 1928. gada 9. septembrī Krievijā, Maskavas apgabalā. 1946. gadā viņa sāka studijas Maskavas Inženierekonomiskajā institūtā, 1947. gadā kopā ar māti pārcēlās uz dzīvi Latvijā un turpināja studijas Latvijas Valsts universitātē. Pasliktinoties materiālajiem apstākļiem un veselībai, viņa 1950. gadā studijas Rīgā pārtrauca un turpināja Krievijā, Ļeņingradas Neklātienes industriālajā institūtā, ko absolvēja 1952. gadā. Līdzās studijām 1950. gadā L. Kupče sāka strādāt Bolderājas silikāta ķieģeļu rūpnīcā, 1953. gadā iestājās darbā projektēšanas institūtā. 1954. gadā L. Kupču komandēja uz Ļeņingradu (patlaban – Sanktpēterburga) studēt aspirantūrā Ļeņingradas Inženierceltniecības institūtā. To inženiere celtniece absolvēja 1958. gadā. Sekoja darbs RPI Celtniecības fakultātē (1958–1979, 1991–1993), Arhitektūras un celtniecības fakultātē (1979–1991) un Būvniecības fakultātē (1993–2003).

1958. gada rudenī L. Kupče sāka strādāt par Būvkonstrukciju un būvmehānikas katedras asistenti, 1959. gadā – par štata asistenti. 1958./1959. mācību gadā L. Kupče strādāja arī «Latdorautopjektā». Tad sekoja darbs vecākās pasniedzējas amatā Ceļu, tiltu un aerodromu būvniecības (1960–1965) un Būvkonstrukciju katedrā (1965), docenta vietas izpildītājas darbs (1965–1967) un ievēlēšana docentes amatā (1967). L. Kupče aizstāvēja tehnisko zinātņu kandidāta grādu (1963), kas 1996. gadā tika nostrificēts par *Dr. sc. ing.*. Būvkonstrukciju katedrā viņa vairākkārt tika pārvēlēta par docenti, strādāja pilnu slodzi līdz aiziešanai pensijā 1983. gadā. Pēc tam L. Kupče ar pārtraukumiem strādāja līdz 2003. gadam. Viņa docēja studiju kursu koka un plastmasas konstrukcijas. L. Kupčes zinātniskās pētniecības galvenais virziens bija lobskaidu saplākšņu konstruktīvās īpašības. Publicējusi ap 30 zinātniskos un mācību metodiskos darbus, tostarp ir divu mācību grāmatu līdzautore.

RTU profesore Alīda Zigmunde

MĀRA LĒRUMA
(15.09.1943–04.12.2022)

2022. gada 4. decembrī mūžībā devusies ķīmiķe tehnoloģe, ilggadēja Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Arodbiedrības organizācijas Pensionāru padomes priekšsēdētāja *Dr. sc. ing.* Māra Lēruma.

M. Lēruma dzimusi 1943. gada 15. septembrī Jelgavā. Būdama Rīgas Politehniskā institūta (RPI, no 1990 – RTU) Ķīmijas fakultātes (tagad – Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte) vakara nodaļas studente, viņa 1968. gada oktobrī sāka strādāt Vispārīgās ķīmijas tehnoloģijas katedrā par laboranti. 1970. gadā pēc RPI absolvēšanas M. Lēruma sāka strādāt par vecāko laboranti Silikātu tehnoloģijas katedrā un piedalījās Silikātu fizikālās ķīmijas un keramikas tehnoloģijas laboratorijas darbu sagatavošanā. No 1978. gada viņa strādāja Stikla un keramikas zinātniskās pētniecības problēmu laboratorijā, vadījusi arī studentu diplomdarbus.

1981. gadā viņa ieguva tehnisko zinātņu kandidātes grādu, kas 1992. gadā pielīdzināts *Dr. sc. ing.* 1992. gada nogalē M. Lēruma no darba RTU aizgāja, jo Latvijas Republikas Augstākā Padome viņu iecēla par Valsts kontrolieri. RTU viņa atgriezās 2008. gada oktobrī, kļūstot par RTU Rīgas biomateriālu inovāciju un attīstības centra pētnieci. Pēc tam M. Lēruma strādāja Vispārīgās ķīmijas tehnoloģijas institūtā. 2013. gada novembrī M. Lēruma sāka strādāt par Latvijas Ķīmijas vēstures muzeja speciālisti. 2015. gada maijā viņa no darba RTU aizgāja. Viņai interesēja ķīmijas vēsture, tāpēc daudzas dienas tika pavadītas bibliotēkās un arhīvos. Tas rezultējās ar vairākām publikācijām un zinātnisko monogrāfiju «No alus raudzēšanas un ziepju vārīšanas līdz biomateriālu un ekomateriālu tehnoloģijām. Vispārīgās ķīmijas tehnoloģijas katedras un institūta izveidošana, izaugsme un attīstība (1863–2016)», kas iznāca 2016. gadā līdzautorībā ar profesori Līgu Bērziņu-Cimdiņu.

M. Lēruma bija laba organizatore, tāpēc mūža nogalē viņai uzticēja RTU Arodbiedrības organizācijas Pensionāru padomes priekšsēdētāja pienākumus.

RTU profesore Alīda Zigmunde

PETER MENSAH
(20.04.1962–09.01.2023)

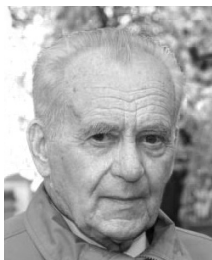
9. janvārī mūžībā devies Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Rīgas Biznesa skolas lektors *Peter Mensah*.

Kopš 1998. gada *Peter Mensah* mācīja studentiem angļu valodu Rīgas Biznesa skolas organizētajosursos. 15 gadus viņš strādāja arī RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātē, vadot studiju kursus uzņēmējdarbībā, vadībā un inovācijās ārvalstu studentiem.

Viņš bija lielisks komandas vadītājs, kurš aktīvi piedalījās jaunu kursu un mācību metožu ieviešanā. *P. Mensah* bija sabiedrības dvēsele, viņš prata izdomāt un īstenot dažādus pasākumus, iesaistot tajos gan kolēģus, gan studējošos. Viņa vaļasprieks bija mūzika. Viņš dziedāja kori un darbojās mūzikas grupā «*Los Amigos*».

Apbedīts Rīgā, Jaunciema kapos.

RTU Rīgas Biznesa skola

TĀLIS MILLERS
(04.01.1929–17.08.2022)

2022. gada 17. augustā mūžībā devās izcils ķīmiķis, zinātnes organizators, Latvijas zinātņu akadēmijas (LZA) īstenais loceklis, Rīgas Politehniskā institūta (RPI) / Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) mācībspēks (1982–1988, 1993–1996), RTU Goda doktors (1996) *Dr. habil. chem.* (1996) Tālis Millers.

T. Millers dzimis Daugavpils apriņķa Ungurmuižas pagastā, mācījies Liepenes pamatskolā un Jēkabpils vidusskolā, absolvējis Latvijas Valsts universitātes (LVU) Ķīmijas fakultāti (1952) ar inženiera tehnologa kvalifikāciju silikātu tehnoloģijas specialitātē. Pirmā darba vieta viņam bija rūpnīcā «Rigips», kurā viņš strādāja par maiņas meistarū, vēlāk – ceha priekšnieku.

1954. gada decembrī T. Millers sāka strādāt par zinātnisko līdzstrādnieku Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas (LPSR) Zinātņu akadēmijas Ķīmijas institūtā (no 1966 – Neorganiskās ķīmijas institūts). T. Millers aizstāvēja tehnisko zinātņu kandidāta disertāciju (1962) un izveidojis Augsttemperatūras sintēzes laboratoriju, ko vadīja no 1969. līdz 1998. gadam, bija institūta direktora vietnieks zinātniskajā darbā (1970–1984) un institūta direktors (1994–1996).

1989. gadā T. Milleru ievēlēja par LZA korespondētājlocekli, 1992. gadā – par īsteno locekli. Viņš tika ievēlēts par LZA viceprezidentu (1992), pēc tam bija LZA prezidents (1994–1998) un vēlreiz viceprezidents (1998–2001). Izcilajam zinātniekam bija liela loma padomju laika zinātņu akadēmijas reorganizācijā par LZA, kā arī Latvijas Zinātnieku savienības izveidē. T. Millers bija savienības priekšsēdētājs (1993–1994). Kopš 2001. gada akadēmiķis Millers bija valsts emeritētais zinātnieks.

RPI / RTU T. Millers strādāja blakusdarbā – Ķīmijas (no 1990 – Ķīmijas tehnoloģijas) fakultātes Silikātu tehnoloģijas katedrā par vecāko pasniedzēju (1982–1988) un profesoru (1993–1996). Viņš docēja studiju kursus plazmas ķīmijas tehnoloģija un augsttemperatūras materiāli. Par izciliem sasniegumiem ķīmijas tehnoloģijā, nozīmīgu veikumu RTU jaunās inženieru paaudzes, zinātnisko un pedagoģisko kadru

sagatavošanā un lielu ieguldījumu zinātniskās darbības organizēšanā T. Milleram 1996. gadā piešķīra RTU Goda doktora nosaukumu.

Zinātnē akadēmiķis sākotnēji pievērsās karbonātiežu pētīšanai, silicijorganisko savienojumu izmantošanai būvmateriālos, fosfora-slāpekļa savienojumu sintēzes metožu izstrādāšanai. Jaunu zinātniskā darba virzienu T. Millers sāka 1965. gadā. Tie bija pētījumi par pulverveida daļiņu mijiedarbību ar zemas temperatūras plazmas strūklu, aizsākot plazmas ķīmijas un plazmas tehnoloģijas attīstību Latvijā. Veicot pētījumus nanoizmēru grūti kūstošo savienojumu izpētē un lietošanā, viņš sekmēja nanotehnoloģiju attīstību. Daudzi no viņa izstrādātajiem tehnoloģiskajiem procesiem tika ieviesti ražošanā.

T. Millers bija arī Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētājs (1993–1994), Augstākās Izglītības padomes loceklis (1997–2000) un piedalījās Latvijas Republikas augstākās izglītības organizācijā, bija Latvijas Ķīmijas žurnāla galvenais redaktors.

Akadēmiķa veikums un sasniegumi ir augstu novērtēti – viņš saņēmis LPSR Valsts prēmiju (1980), Solomona Hillera medaļu (1996), Triju Zvaigžņu ordeni (1999), LZA G. Vanaga balvu (1998), LZA Lielo medaļu par izcilu zinātnisko devumu plazmas ķīmijā un neorganisko materiālu tehnoloģijā (2002), LZA un AS «Grindeks» balvu (2002).

Jaunībā T. Millers sportoja un bija Padomju Sociālistisko Republiku Savienības junioru čempions diska mešanā (1946), ka arī LVU un Latvijas volejbola izlases dalībnieks.

RTU profesore Alīda Zigmunde

PĒTERIS ORLOVSKIS

(04.10.1952–01.08.2023)

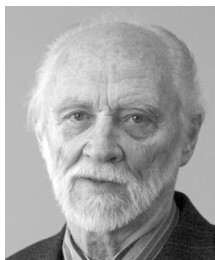
Mūžībā devies ilggadējais Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Tehniskās nodaļas vadītājs, RTU Goda darbinieks (2012) Pēteris Orlovskis.

P. Orlovskis dzimis 1952. gada 4. oktobrī Ludzas rajona Mežvidu ciemā, absolvējis Bērzgales vidusskolu (1971) un Rīgas Politehnisko institūtu (RPI; 1982), iegūstot inženiera ekonomista kvalifikāciju.

RPI Remontu un celtniecības iecirknī (RCI) viņš sāka strādāt jau studiju laikā, tad sekoja dienests padomju armijā, pēc tā viņš atsāka gan studijas Elektroenerģētikas vakara un neklātienes fakultātē, gan darbu RCI. 1981. gadā P. Orlovskis kļuva par vecāko inženieri. Laika gaitā mainījās struktūrvienību un amata nosaukumi, no 1984. gada viņa darbavieta bija RPI Tehniskā daļa, kas darbojās Celtniecības un saimniecības prorektora pakļautībā. 1991. gadā P. Orlovskis kļuva par RTU Tehniskās daļas vadītāju, papilddarbā strādājot par galveno speciālistu (2006). No 2014. gada viņš turpināja darbu RTU Saimnieciskajā dienestā (no 2015 – departamentā), ieņemot direktora vietnieka tehniskos jautājumos un Tehniskās nodaļas vadītāja amatu. No 2017. gada saistībā ar Saimnieciskā departamenta reorganizāciju bija Tehniskās nodaļas vadītājs. Reorganizējot departamentu, 2019. gadā P. Orlovskis īsu brīdi bija Infrastruktūras departamenta Tehniskās nodaļas vadītājs. Pēc 48 RPI / RTU nostrādātiem gadiem inženieris devās pelnītā atpūtā.

1991. gada sākumā P. Orlovskis piedalījās barikādēs, palīdzot RTU kolēģiem organizatoriskos jautājumos, vairāk nekā 30 gadu aktīvi darbojās Latvijas Zemessardzē.

RTU profesore Alīda Zigmunde

JĀNIS OSIS

(06.04.1929–13.03.2023)

13. martā mūžībā devies LZA Goda loceklis (1998), valsts emeritētais zinātnieks, habilitētais inženierzinātņu doktors, Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Goda darbinieks (1992) profesors Jānis Osis.

Profesors ir dzimis 1929. gada 6. aprīlī Valmieras apriņķa Kauguru pagastā un savu izglītības ceļu sācis Kauguru pamatskolā. 1953. gadā viņš ar izcilību absolvēja Latvijas Valsts Universitātes Mehānikas fakultāti. Darba gaitas Rīgas Politehniskajā institūtā (RPI; tagad – RTU)) viņš sāka 1958. gada 1. septembrī un nogāja pilnu akadēmiskās karjeras ceļu no asistenta līdz profesoram (1979).

Bijis RPI Automātikas un skaitļošanas tehnikas fakultātes dekāns (1962–1965), Automātikas un telemātikas katedras vadītājs (1961–1967), Informātikas un programmēšanas katedras vadītājs (1983–1994), RTU Datorikas un informācijas tehnoloģijas fakultātes (DITF) Lietišķo datorzinātņu profilinstitūta direktors (1994–2000), RTU Informātikas nozares habilitācijas un promocijas padomes priekšsēdētājs (1992–1997), kā arī profesora grupas vadītājs un RTU Lietišķo datorzinātņu maģistrantūtas vadītājs, Latvijas Automātikas nacionālās organizācijas pirmais prezidents (1992–1996).

Neticami īss ir profesora oficiālo apbalvojumu saraksts: Latvijas PSR Augstākās Padomes diploms (1962), RTU Goda darbinieks (1992), Eižena Āriņa vārdbalva par mūža ieguldījumu datorzinātnē un informātikā (2004), LZA Atzinības raksti par nozīmīgiem sasniegumiem teorētiskajā zinātnē (2011, 2018). Oficiālu atzinību ir maz, bet tas ir maznozīmīgi cilvēkam, kas ir ierakstījis paliekošu vārdu RTU un Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes vēsturē ar savas administratīvās, organizatoriskās, studiju un zinātniskās darbības rezultātiem. Viņš ir starptautiski atzīts zinātnieks, bijis viesprofesors daudzās universitātēs Eiropā un ASV, kā arī organizējis un piedalījies ļoti daudzās zinātniskās konferencēs visā pasaulē.

Pēc pētniecības darba veikšanas Kalifornijas Universitātē, Berklijā, ASV, 1965. gadā, atgriežoties RPI, profesors nodibināja vienu no nedaudzajiem fundamentālo pētījumu virzieniem inženierzinātnēs

fakultātē – topoloģisko modelēšanu sarežģītu sistēmu analīzei. Viņš saskatīja, ka topoloģiskais funkcionēšanas modelis var būt pamatā pilnīgi jaunai pieejai gan tehnisku, gan medicīnas, gan arī programmatūras sistēmu analīzei un izstrādei, par vairākām desmitgadēm apsteidzot zinātnisko domu šajos jautājumos pasaulē. Profesors mēdza uzsvērt, ka «arī matemātikā un tehniskajās zinātnēs bez iztēles nekas jauns nevar rasties.» Sākotnēji iztēlē radušos domu viņš attīstīja līdz konkrētām pieejām un risinājumiem, kas aprakstīti vairāk nekā 200 zinātniskās publikācijās un septiņās latviešu un angļu valodā publicētās monogrāfijās. Lekcijuursos iepazīstinot studentus ar pieejas pamatkonceptijām, viņš prata atrast un ieinteresēt pētījumu turpinātājus, un tā rezultātā pieeju papildināja jauni virzieni, savukārt fakultāte ieguva vairāk nekā desmit jaunus inženierzinātņu doktorus, kuri kā profesori kopā ar saviem audzēkņiem – inženierzinātņu doktoriem – ir veidojuši un joprojām veido fakultātes akadēmiskā personāla kodolu.

Spēja saskatīt un novērtēt cilvēku potenciālās spējas bija svarīga viņa sekmīgai administratīvai un organizatoriskai darbībai gan fakultātes pastāvēšanas sākuma periodā, gan tās attīstībā pēc Latvijas neatkarības atgūšanas, reorganizējot fakultātes struktūru un veicinot jaunu struktūrvienību izveidošanu, kā arī organizējot populārus zinātniskos seminārus.

Pats profesors ir teicis: «Esmu palicis starp abstrakto un konkrēto.» Par to liecina viņa plašais interešu loks par zinātnes, mākslas un mūzikas tēmām. Pēdējos gados viņš mīlēja strādāt savā atgūtajā zemnieku saimniecībā un uzturēties dabā, priekšroku dodot pastaigām gar jūras krastu.

RTU Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes kolēģi

EGILS PĀNS
(15.02.1944–16.06.2023)

16. jūnijā 79 gadu vecumā mūžībā devies ilggadējais Rīgas Politehniskā institūta (RPI) / Rīgas tehniskās universitātes (RTU) fiziskās kultūras un sporta pasniedzējs Egils Pāns.

E. Pāns dzimis Liepājā, 1970. gadā absolvējis Latvijas Valsts fiziskās kultūras institūtu (patlaban – Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija). Bijis Latvijas basketbola izlases un VEF komandas spēlētājs.

RPI Sporta katedrā sācis strādāt 1978. gadā vecākā pasniedzēja, no 2006. – praktiskā docenta, pēdējos gados – vecākā sporta trenera amatā. Ilgus gadus bijis RTU vīriešu basketbola izlases treneris un vadījis sporta nodarbības studentiem. Šajā laikā RTU basketbolisti izcīnījuši Latvijas Studentu līgas čempiona nosaukumu un citas godalgotas vietas Latvijas Universiādē.

E. Pāns publicējis arī vairākus zinātniskos un mācību metodiskos darbus.

RTU Sporta centrs

VELTA ŠAICĀNE
(27.08.1943–28.02.2023)

28. februārī mūžībā devās Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes Inženiermatemātikas katedras ilggadējā darbiniece Velta Šaicāne.

V. Šaicāne dzimusi 1943. gada 27. augustā Ropažos. Pēc vidusskolas absolvēšanas trīs gadus strādājusi: Gaujas pludināšanas iecirknī (1960–1962) un Rīgas aparātu būves rūpnīcā (1962–1963). 1963. gadā viņa sāka studijas Rīgas Politehniskajā institūtā; RPI (no 1990 – RTU). 1967. gadā absolvēja augstskolu, iegūstot inženieres elektriķes kvalifikāciju.

1968. gadā V. Šaicāne sāka strādāt RPI Automātikas un skaitļošanas tehnikas fakultātē (ASTF; no 2001 – Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultāte) par inženieri Elektromodelēšanas problēmu laboratorijā, 1970. gadā – par vecāko inženieri. Viņa strādāja pie dažādu diagnostikas algoritmu formalizācijas un šo algoritmu realizēšanas ar ESM palīdzību. Līdzās minētajam darbam viņa no 1968. gada dažus gadus strādāja arī par docētāju – lasīja lekciju kursu programmēšanā ASTF Skaitļošanas tehnikas katedrā, 20. gadsimta 70. gados – ESM matemātiskās apgādes katedrā, kā arī Inženierekonomikas fakultātes Ekonomikas matemātisko metožu katedrā. 1975. gadā V. Šaicāne iestājās aspirantūrā, taču to nepabeidza. Turpmākajos gados V. Šaicāne strādāja par Automātisko vadības sistēmu katedras speciālisti, kā arī laboratorijas vadītāju un inženieri Lietišķās matemātikas katedrā (no 2002 – Inženiermatemātikas katedra).

Visbeidzot daudzus gadus V. Šaicāne strādāja par Inženiermatemātikas katedras biroja administratori. Tā viss viņas darba mūžs faktiski bija saistīts ar RPI / RTU – te aizvadīti 55 gadi.

V. Šaicāne vienmēr rūpējās par to, lai katedras kolektīvs justos labi, ne tikai apgādājot to ar kancelejas precēm un citām darbam nepieciešamām lietām, bet arī jūtot līdzī bēdās un priecājoties ar kolēģiem.

V. Šaicāne apbedīta Baltezera kapos.

RTU Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultāte

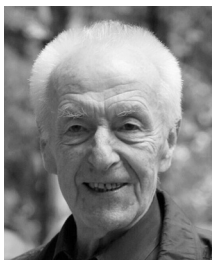
LAIMONIS ŠTEINBERGS
(26.01.1934–13.01.2023)

Mūžībā devies ilggadējais Rīgas Tehniskās universitātes (RTU; līdz 1990 – Rīgas Politehniskā institūts; RPI) docētājs, inženieris metalurģs Laimonis Šteinbergs.

L. Šteinbergs dzimis 1934. gada 26. janvārī Lietuvā. Mācījies Rīgas industriālajā politehnikumā, tad devies uz Ļeņingradu (tagad – Sanktpēterburga, Krievija) un absolvējis Ļeņingradas Politehniskā institūta Metalurģijas fakultāti (1959), mācījies institūta aspirantūrā (1962–1965), ieguvis tehnisko zinātņu kandidāta grādu (1970). No 1959. līdz 1962. gadam strādājis Rīgas mašīnbūves rūpnīcā. 1966. gadā L. Šteinbergs sāka strādāt RPI Mehānikas un mašīnbūvniecības fakultātes Metālu tehnoloģijas katedrā par asistentu, tad kļuva par vecāko pasniedzēju (1968), docenta vietas izpildītāju (1971) un docentu (1976). 1977. gadā viņš kļuva par katedras vadītāju un divas reizes piedzīvoja katedras nosaukuma maiņu – Materiālu tehnoloģijas un automobiļu remontu (1979–1984) un Materiālu tehnoloģijas (no 1984) katedra. Katedras vadītāja amatā bija līdz 1986 gadam, augstskolā strādāja līdz 1994. gadam. Bijis arī RPI Arodkomitejas priekšsēdētājs (1970–1974).

Pēc aiziešanas pensijā strādājis arī ar topošajiem amatniekiem un māksliniekiem Rīgas Amatniecības vidusskolā. L. Šteinbergs bija izcils mazo lējumu tehnoloģijas speciālists, sadarbojies ar pazīstamiem Latvijas metālmāksliniekiem. Viņš vienmēr bija savas jomas entuziasts un lielisks pedagogs. Studenti viņu atceras kā ļoti prasīgu, bet taisnīgu mācībspēku. Lai ko darītu šis cilvēks – nodarbotos ar iemīļoto metālliešanu, mācītu studentus, nodarbotos ar dravniecību vai apgūtu datortehnoloģijas, lai varētu izdot grāmatu un apkopotu dzimtas koku. Visu viņš darīja pamatīgi, iedziļinoties, ar atbildību.

Nākamībai paliek vairāki viņa zinātniskie un mācību metodiskie darbi, Materiālu tehnoloģijas katedras vēstures apkopojums (1989) un grāmata «Metāli un mākslas darbu lējumu izgatavošana» (2006).

ULDIS ŠTEINS

(28.07.1935–23.05.2023)

23. maijā pārtrūcis Rīgas Tehniskās universitātes (RTU; līdz 1958 – Rīgas Politehniskais institūts; RPI) Tautas deju ansambļa «Vektors» ilggadējā vadītāja, horeogrāfa, Deju svētku virsvadītāja, kino ražošanas organizatora, Trīs Zvaigžņu ordeņa virsnieka Ulda Šteina dzīves pavadieņš.

U. Šteins absolvējis RPI Elektroenerģētikas fakultāti (1959). Viņa pirmā darba vieta bija Rīgas kinostudija, kur viņš pēc RPI absolvēšanas sāka strādāt par galveno inženieri. Kopš 1961. gadā U. Šteins kļuva par 1958. gada nogalē izveidotā RPI deju ansambļa «Vektors» māksliniecisko vadītāju, un viņa vadībā kolektīvs 1963. gadā ieguva Tautas deju ansambļa nosaukumu. 1971. gadā ansamblim piešķīra Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas (LPSR) Nopelniem bagātā deju kolektīva nosaukumu, tas pašdarbības deju ansambļu rangū tabulā ieņēma vienu no trim augstākajām vietām. Arī deju kolektīva mākslinieciskajam vadītājam U. Šteinam 1973. gadā piešķīra LPSR Nopelniem bagātā kultūras darbinieka goda nosaukumu.

Ar stingru un vienmēr priekpilnu «Čau, skaistās!» mūsu Uldis 55 gadus deju zālē sagaidīja dučiem dāmu. Svētkos un koncertos viņš pretī nākošos deju kolektīvus sveicināja ar «Sveiks, mākslinieki!»

Tiešs un godīgs. Viņam nepatika liekas runas. Mīlēts, cienīts un godāts ne tikai savā *vektoriešu* nemiernieku pulkā, bet arī, stāvot virsvadītāju tribīnē, tūkstošu deju kolektīvu priekšā, kolēģu un laikabiedru vidū.

Uldis mums ir atstājis ļoti daudz – izpratni par ansambli, tā vērtībām un principiem, saauosto deju pūru, inženiera pamatīgumā, konkrētībā un noteiktībā izloloto, savas dzīves lielo mīlestību – «Vektoru». Un, protams, simtiem neticamu stāstu, vērtīgu padomu un dzīves mācību.

Ulda bagātība turpinās *vektoriešu* izauklētajās paaudzēs, ansambļa dejas rokrakstā un ikvienā *vektorietī*, kurš pirmdien un ceturtdien vakarus gadiem un gadu desmitiem sācis ar «...trīs, četri».

Uldi, mēs ļoti skumsim pēc Tevis, bet apsolām, ka turpināsim Tevi, cik būs mūsu spēkos. Turpināsim stāstīt asprātīgos piedzīvojumu stāstus,

deju zālēs citēt Tavus sulīgos teicienus, spodrināsim «Vektora» vārdu darbos un pie skatītāja nāksim, rotājušies savā īstumā un vienkāršībā. Un vēl mēs apsolām, ka nekāpsim uz skatuves, ja mums nebūs ko teikt skatītājam. Dzīvi? To dzīvosim tā – ar *štimmungu* un mīlēsim to tikpat ļoti, kā to darīji Tu.

Uldi, mūsu mīļais Uldi, lai Tev skaisti Dziesmu un Deju svētki no mākoņa maliņas un ir pavisam, pavisam viegli!

Atā, mākslinieki!

Mīlestībā, cieņā un skumjās
Tavs visu paaudžu «Vektors»

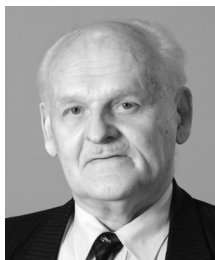

GUNĀRS UPĪTIS
(25.06.1946–03.04.2023)

3. aprīlī mūžībā devies ilggadējs Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Mehānikas un mašīnbūves institūta Mašīnbūves un mehatronikas katedras docētājs Gunārs Upītis.

G. Upītis dzimis 1946. gada 25. jūnijā Rīgā, absolvējis Rīgas Politehniskā institūta (RPI) Aparātu būvniecības un automatizācijas fakultāti (1969). RPI Mašīnu elementu un mašīnu un mehānismu teorijas katedrā viņš strādāja par vecāko inženieri (1972–1973), vecāko pasniedzēju (1973–1975, 1979–1988), studēja aspirantūrā (1975–1978) un aizstāvēja tehnisko zinātņu kandidāta grādu (1986), 1992. gadā grāds nostrificēts par *Dr. sc. ing.* No 1988. gada viņš strādāja par docentu, no 2002. gada līdz mūža beigām – par asociēto profesoru, zinātniskajam un pedagoģiskajam darbam RPI (no 1990. gada – RTU) veltot vairāk nekā 50 gadu. Notika struktūrvienību reorganizācija, mainījās to nosaukumi – no 1993. gada viņš strādāja Ražošanas kvalitātes institūtā, no 2011. gada – Mašīnbūves un no 2018. gada – Mehānikas un mašīnbūves institūtā. G. Upīša zinātniskās darbības pamatvirziens bija salikšanas tehnoloģisko procesu automatizācija un optimizācija, apstrādes procesu automatizācija. Viņš vadīja studiju kursus «Mašīnu un aparātu elementi», «Mašīnbūves rasēšana», «Celšanas un transporta mašīnas», «Materiālu pretestība», «Mašīnu vibrodiagnostika» un ir vairāku mācību grāmatu un mācību metodisko līdzekļu autors un līdzautors. G. Upītis bija savas nozares specialitātes izcils virzītājspēks. Viņa novatoriskie mācību metodiskie uzskates līdzekļi devuši izpratni par nozares studiju kursiem.

RTU Inženierzinātņu vēstures pētniecības centrs

JĀNIS VALEINIS
(31.05.1936–27.09.2022.)

2022. gada 27. septembrī mūžībā devies Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Industriālas elektronikas un elektrotehnikas institūta Industriālās elektronikas un elektrotehnoloģiju katedras asociētais profesors, RTU Goda darbinieks (1996) *Dr. sc. ing.* Jānis Valeinis.

J. Valeinis dzimis Ludzas novadā, bet no 1950. gada dzīvoja Rīgā. 1954. gadā viņš pabeidza Rīgas Industriālo politehnikumu, iegūstot elektriķa tehniķa diplomu, un iestājās Latvijas Valsts universitātes Mehānikas fakultātes elektriķu virzienā vakara nodaļā.

1958. gadā viņš turpināja studijas atjaunotā Rīgas Politehniskā institūta (RPI) Elektroenerģētikas fakultātē. Studiju laikā sāka dziedāt RPI vīru korī «*Gaudeamus*».

1962. gadā, uzreiz pēc studiju pabeigšanas, J. Valeinis sāka strādāt savā *Alma mater* par lektoru un laboratorijas darbu vadītāju Rūpniecības un transporta elektrifikācijas katedrā. No 1963. līdz 1965. gadam bija Elektroenerģētikas fakultātes dekāna vietnieks. 1976. gadā viņš ieguva doktora grādu. No 1979. līdz 1993. gadam J. Valeinis ieņēma Automatizētās elektriskās piedziņas katedras vadītāja amatu. 2001. gadā viņam uzticēja RTU Doktorantu studiju daļas vadītāja pienākumus. 2005. gadā J. Valeinis tika ievēlēts par asociēto profesoru.

RTU J. Valeinis pavadījis gandrīz visu savu mūžu. Vēl pēdējos gados viņš aktīvi darbojās, iesaistījās katedras un fakultātes sabiedriskajā dzīvē.

J. Valeiņa mūža aizraušanās bija badmintons. Ar šo sporta veidu viņš ar lielu prieku nodarbojās pusgadsimtu. Fakultātē glabājas muzejiska vērtība – J. Valeiņa badmintona rakete.

RTU Elektrotehnikas un vides inženierzinātņu fakultātes
Industriālās elektronikas un elektrotehnikas institūts

VISVALDIS VRUBĻEVSKIS

(05.02.1936–05.01.2023)

Mūžībā devies ilggadējais Rīgas Politehniskā institūta (RPI) / Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) docētājs, siltuma, gāzes apgādes un ventilācijas inženieris *Dr. sc. ing.* (1997) Visvaldis Vrubļevskis

V. Vrubļevskis dzimis 1936. gada 5. februārī Rēzeknē. Absolvējis RPI Celtniecības fakultāti (1965). RPI viņš sāka strādāt 1965./1966. mācību gadā Sanitārās tehnikas katedrā par stundu pasniedzēju, kopš 1967. gada – blakusdarbā. 1969. gadā V. Vrubļevskis kļuva par vecāko pasniedzēju Siltumapgādes, gāzes apgādes un vēdināšanas katedrā, 1971. gadā darbu RPI pārtrauca un katedrā atgriezās 1977. gadā. Reorganizējot fakultātes, no 1979. gada viņš strādāja Inženierceltniecības fakultātē, no 1991. līdz 1993. gadam – Inženierbūvju fakultātē, tad Būvniecības fakultātē (1993. gadā un kopš 1988. gada bija ievēlēts docenta amatā). RTU Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģiju institūtā V. Vrubļevskis strādāja līdz 2018. gadam.

Specialitātē sāka strādāt jau studiju gados – bija Latvijas valsts rūpniecības uzņēmumu projektēšanas institūta projektu grupas vadītājs siltumapgādes nodaļā (1961–1965). No 1967. gada V. Vrubļevska pamatdarbs bija Latvijas vietējās rūpniecības projektēšanas birojs, no 1968. gada – Komunālās saimniecības ministrijas projektēšanas institūts «Komunalprojekts», kur viņš līdz 1978. gadam strādāja par galveno speciālistu. Pēc tam bijis Latvijas pilsētu būves projektēšanas institūta «Pilsētprojekts» galvenais enerģētiķis (1978–1987), Latvijas Mākslinieku savienības Mākslas fonda direktors (1988–1992), kā arī būvuzņēmuma SIA «Arta Latvija» direktors (1992–1998). Paralēli darbam RTU un celtniecībā 20. gadsimta 90. gados strādājis par pētnieku Latvijas Zinātņu akadēmijas Fizikālās enerģētikas institūtā.

V. Vrubļevska zinātniskās pētniecības galvenais virziens ir siltuma apgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšana. Sarakstījis divas grāmatas krievu valodā par apkures jautājumiem (1973, 1992).

RTU profesore Alīda Zigmunde

MĀRIS ZELTIŅŠ
(17.07.1964–27.02.2023)

27. februārī negaidīti pārtrūcis Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Elektronikas un telekomunikāciju fakultātes (ETF) docenta Māra Zeltiņa dzīves pavediens.

Pirmdien Māri vairs nesatīkām, viņa vairs nav starp mums, bet viņš ir mūsu sirdīs, domās, sarunās, atmiņās.

Pašaizlīdzīgais darbs ar studentiem, neskaitāmi, izcili novadīti maģistra darbi, neaizstājama klātbūtne noslēguma darbu semināros, jo studentiem ir jāpalīdz, jāatbalsta, noslēguma darbiem ir jābūt augstā līmenī. Radoša pieeja zinātnisko pētījumu rezultātu sasniegšanai, sirsnīga sadarbība ar kolēģiem, bez Māra ieteikumiem un palīdzības daudzi prototipi nemaz nebūtu iespējami, dziļas zināšanas elektronikā.

Kolēģi Māri raksturo kā Dieva dzirksteli, kas apgaismoja ceļu daudziem no mums, ka Māra dzīve bija elektronika tās visdažādākajos lietojumos, neaizmirstot par skaisto mums apkārt – vai tie ir koki, alas, akmeņi u. c. Apsekoti, apkopti, kartē atzīmēti Latvijas dižkoki, brīnišķīgas fotogrāfijas, no būvniecības izglābta ozolu aleja pie Nacionālā teātra. Un neaizmirsīsim «neredzamās frontes» cīnītāju, lai mēs Latvijā varam brīvi runāt latviešu valodā.

Fotogrāfijās iemūžināti neskaitāmi RTU pasākumi – no zinātniskas konferences līdz kolēģu jubilejām. Un ne tikai, arī pasākumu apskaņošana RTU sporta un atpūtas centrā «Ronīši», vasaras pasākumu radio, rīta rosmes, jestrais dejas solis fakultātes ballītēs.

Pietrūks sirsnīgu sarunu fakultātes ēdnīcā, pietrūks Māra klātbūtnes fakultātē un pietrūks viņa – jā, es izdarīšu, jā, labi, piedalīšos, jā, es būšu.

M. Zeltiņa mūžs jau kopš 1982. gada saistāms ar Rīgas Politehnisko institūtu (RPI, no 1990 – RTU). Studijas viņš sāka 1982. gadā RPI Radiotehnikas un sakaru fakultātē (RSF; no 2000 – ETF), 1989. gadā tika iegūts radioinženiera diploms, kurā lasāma piebilde – ar izcilību.

Nākamais solis no 1990. līdz 1995. gadam – doktora studijas RSF un inženierzinātņu doktora zinātniskais grāds. Disertācijas «Tranzistoru zemfrekvences trokšņu modelēšana un mērīšana» izstrādes laikā

1994. gadā M. Zeltiņš piecus mēnešus stažējās Brēmenes Tehniskajā augstskolā Vācijā.

Kopš 1993. gada viņš bija RSF / ETF Radioiekārtu katedras lektors un docents, kopš 1995. gada – vadošais inženieris SIA «ADI» (pieejas kontroles un citas elektroniskas iekārtas un sistēmas, izstrāde, projektēšana). Kopš 2017. gada – ETF Radioelektronikas institūta pētnieks. Vēlētie amati ETF Elektrotehnikas, elektronikas, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas nozarē: lektors (17.06.1996–17.06.2022), pētnieks (07.03.2017–27.02.2023), docents (16.02.1999–27.02.2023).

Sadarbībā ar ETF Radioelektronikas institūta kolēģiem M. Zeltiņš bija vismaz septiņu nacionālo pētījumu projektu pētnieks, daži no tiem: «Jaunās paaudzes roņu atbaidīšanas iekārtas komercializācija JŪRA2030», «Pikosekunžu izšķirtspējas impulsa pozīcijas modulācija nepieredzēti augstas energoefektivitātes komunikācijām», «Ūdens kvalitātes monitoringa un dīkšaimniecību pārvaldības jaunās paaudzes kiberfizikālās infrastruktūras izstrāde akvakultūras objektu produktivitātes paaugstināšanai», «Sikspārņu atbaidīšanas iekārtas prototipa tehniskā uzdevuma izstrāde vēja ģeneratoru parkiem» u. c.

Pēdējo gadu zinātniskajā pētniecībā iegūtie rezultāti sadarbībā ar līdzautoriem atspoguļoti sešās zinātniskajās publikācijās, kas indeksētas *Web of science* un/vai *Scopus* datubāzē, vietējo un starptautisko konferenču ziņojumu izdevumos.

M. Zeltiņš kopā ar kolēģiem izstrādājis vairākus studiju kursus: elektroniskie elementi un elektronisko iekārtu projektēšana; analogās un ciparu mikroshēmas; elektronisko sistēmu projektēšana un dokumentācija; datu pārraides elektroniskās sistēmas; elektroniskās komunikācijas; elektronikas tehnoloģijas; datu pārraides interfeisi un protokoli; diskretā shēmtēhnika; attēla pārraide; radiofonija; elektroakustika.

RTU Elektronikas un telekomunikāciju fakultāte

DAINA ZVIEDRE
(30.05.1942–09.06.2023)

9. jūnijā mūžībā devusies ilggadējā Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) darbiniece, Rīgas Politehniskā institūta (RPI) / Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) rektora (1985–1999) Egona Lavendeļa palīdzē Daina Zviedre.

D. Zviedre dzimusi 1942. gada 30. maijā Rīgā, mācījusies Rīgas 4. vidusskolā. Viņas pirmā darbavieta bija Rīgas farmaceitiskā fabrika, kur viņa nostrādāja 10 gadu. Dažus gadus nostrādājusi Bērnu klīniskajā slimnīcā, 1973. gada 8. janvārī D. Zviedre sāka strādāt par laboranti RPI Mehānikas un mašīnbūvniecības fakultātes Mašīnu mehānismu dinamikas problēmu laboratorijā, oktobrī – Materiālu pretestības katedrā. 1989. gadā D. Zviedre kļuva par RPI / RTU rektora E. Lavendeļa palīdzi un šos pienākumus pildīja līdz 1999. gada 20. decembrim, kad amatā tika ievēlēts nākamais RTU rektors (1999–2011) Ivars Knēts (1938–2019). Universitātes darbinieki, kuri darba jautājumos vērsās Rektorātā, Kaļķu ielas 1 ēkā, D. Zviedri atceras kā smaidīgu, lietišķu un izpalīdzīgu kolēģi.

No 1999. gada 21. decembra līdz 2001. gada 2. janvārim D. Zviedre bija Mašīnzinību fakultātes (no 2000 – Transporta un mašīnzinību fakultāte (TMF)) Nepārtrauktās vides mehānikas profesora grupas speciāliste. Nedaudz atpūsusies, 2007. gada 15. februārī D. Zviedre atgriezās RTU un strādāja par TMF vecāko laboranti. Pelnītā atpūtā D. Zviedre devās 2009. gada 30. jūnijā.

D. Zviedre ar ģimeni dzīvoja Jūrmalā. Apbedīta Jūrmalā, Asaru kapos.

RTU profesore Alīda Zigmunde

IN MEMORIAM

Laikā no 2018. līdz 2021. gadam mūžībā devušies arī ilggadēji RPI / RTU docētāji, kuru nekrologi dažādu iemeslu dēļ iepriekšējos žurnāla numuros nav publicēti: automātikas un telemehānikas inženieris **Jānis Avens-Aveniņš** (22.02.1940–19.07.2021); koksnes tehnoloģijas inženieris, RTU Goda darbinieks (1997) **Fricis Avotiņš** (08.06.1927–30.10.2020); inženieris mehāniķis **Aldis Baums** (16.02.1932–01.01.2019); inženieris celtnieks, RTU Goda darbinieks (1995) **Laimonis Bārzdiņš** (16.06.1928–03.10.2020); sakaru inženieris **Oļģerts Belmanis** (07.04.1938–13.12.2020); matemātiķe **Tatjana Bikova** (03.02.1932–02.05.2017); inženieris ķīmijas tehnologs, RTU Goda darbinieks (2011) **Aivars Blūms** (26.05.1931–28.07.2018); arhitekte **Ārija Dzene** (29.05.1933–25.08.2017); matemātiķe, RPI Goda darbiniece (1986) **Ina Egle** (06.08.1930–27.11.2019); ekonomiste **Ausma Orlovska** (16.04.1939–13.04.2021); kartogrāfs, kartogrāfijas vēsturnieks **Jānis Štrauhmanis** (15.06.1944–09.09.2020); inženieris mehāniķis **Mihails Zakrževiskis** (17.09.1937–29.05.2018); inženieris mehāniķis **Varaidots Zars** (24.07.1929–11.05.2018).